

НОРМАТИВНА УРЕДБА И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ПОЛЗВАНИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ДЕО НА ПУРЪ НА ЗБР

ДИРЕКТИВИ

1. Директива 2007/60/ЕО на ЕП на Съвета от 23 октомври 2007 г., относно оценката и управлението на риска от наводнения;
2. Директива 2009/147/ЕО на ЕП и на Съвета относно опазването на дивите птици;
3. Директива 2009/90/ЕО за определяне на техническите спецификации за химически анализ и мониторинг на състоянието на водите;
4. Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите;
5. Директива 92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
Директива 79/409/ ЕИО за опазване на дивите птици
6. Директива 2000/60/ЕО от 23.05. 2000 г., установяваща рамката за действията на Общността в областта на политиката за водите;
7. Директива 2008/1/ЕО на ЕП и на Съвета от 15 януари 2008 година за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването;
8. Доклад на комисията до Европейския Парламент и Съвета за изпълнението на Рамковата директива за водите (2000/60/ЕО). Планове за управление на речните басейни. 2012, 65 стр.;
9. Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии.

НАЦИОНАЛНИ И ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Национална здравна стратегия 2014- 2020г.;
2. Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020 г.;
3. Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата, 2013;
4. Оперативна програма „Околна среда „ 2014-2020г.;
5. Програма за развитието на селските райони 2014-2020г.;
6. Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони – утвърдена със Заповед № РД 09-157/14.03.2014 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД – 267/01.04.2014 г. на министъра на околната среда и водите; . Наредба № 1 от 10.10.2007

г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, обн. ДВ. бр. 87 от 30.10.2007 г., ДВ бр. 28 от 19.03.2013 г., в сила от 19.03.2013 г.

7. План за опазване на водните ресурси на Европа, Съобщение на комисията до Европейския парламент, съвета, европейския икономически и социален комитет и комитета на регионите, Брюксел, 2012
9. Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в Р България 2014-2030;
10. Стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030г.;
11. Актуализирана национална стратегия за демографското развитие на населението в Р България 2012-2030;
12. Национална програма за развитие България 2020;
13. Трети национален план за действие по изменение на климата 2013 – 2020 г.;
14. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 - 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива;
15. Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.;
16. Планове за управление на речните басейни на Източнореломорски, Дунавски, Западнореломорски и Черноморски райони за басейново управление, 2016-2021 г.
17. Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000;
18. Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България за периода 2013-2022 г.;
19. Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.;
20. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2037 г.;
21. Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.;
22. Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 г. - 2020 г. ;
23. Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.;
24. Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г.;
25. Стратегически план за биологичното разнообразие 2011г.- 2020 г.;
26. Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г.;

27. Стратегия на ЕС за адаптация към измененията на климата ;
28. Националната информационна и комуникационна стратегия за мрежата „Натура 2000“, 2014 - 2023 г.;
29. Стратегия „Европа 2020“;
30. Стратегия на ЕС за биологично разнообразие до 2020 г.;
31. Пътна карта за ресурсно ефективна Европа, ЕС;
32. Бяла Книга за адаптация към климатичните изменения;
33. План за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. (Blueprint);
34. Предварителна оценка на риска от наводнения http://earbd.org/indexdetails.php?menu_id=397;
35. Национална програма за действие (НПД) за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването България, 2014-2020 г. (<http://www.moew.government.bg>, <http://www.unccd-clm.org/>, <http://www.mzh.government.bg/>).

ЗАКОНИ

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/25.09.2002 г., изм. и доп. бр. 46/18.06.2010 г. и бр.61/ 06.08.2010г., посл. изм. и доп. 2015г);
- Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр 53 от 13 Юли 2012г. в сила от 13.07.2012г., изм. ДВ.бр.66/2013г и посл. изм. и доп. ДВ, бр.61/2014г.);
- Закон за почвите (ДВ, бр. 89/06.11.2007 г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.);
- Закон за водите (ДВ, бр. 67/27.07.1999 г., изм. и доп., бр. 61 от 06.08.2010 г., последно изм. доп. ДВ. бр. 61/11.08.2015);
- Закон за чистотата на атмосферния въздух /ДВ.бр.45 от 28.05.1996, последно изменение и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г/;
- ЗАКОН за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (Обн. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г.);
- ЗАКОН за енергийната ефективност, Обн. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г.;
- Закон за устройство на територията (ДВ, бр.1 от 02.01.2001 г., посл. изм. и доп. бр. 51 от 2016 г.);
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 год., изм. и доп., бр. 39/20.05.2011);
- Закон за биологичното разнообразие, обн. ДВ, бр.77 / 09.08.2002, посл. изм. и доп., ДВ бр. 101/22.12.2015;

- Закон за защитените територии, обн. ДВ, бр.133/1998, посл. изм. ДВ, бр.66/2013, в сила от 26.07.2013 г.
- ЗАКОН за ограничаване изменението на климата, обн. ДВ, бр.22 от 2014г, посл. изм. и доп.ДВ, бр.41от 05.06.2015г.

НАРЕДБИ

1. Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (посл. изм. и доп. ДВ, бр.12/2016г.)
2. Наредба № 2 от 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници - обн., ДВ, бр. 27 от 11.03.2008 г., в сила от 11.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 9.12.2011;
3. Наредба за стандарти за качество на околната среда (СКОС) за приоритетни вещества - обн., ДВ, бр. 88 от 9.11.2010 г., в сила от 9.11.2010 г.;
4. Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, ДВ 89/96 г., изм. и доп. ДВ бр. 30 от 22.03.2002 г.;
5. Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата, ДВ, бр. 71 от 12 август 2008 г.;
6. Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, обн., ДВ, бр. 27 от 11.03.2008 г., в сила от 11.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 9.12.2011 г.;
7. Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, обн. ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г. ;
8. Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г., изм. и доп., бр. 24, 23.03.2004 г., в сила от 23.03.2004 г.;
9. Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, обн. ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г., изм. и доп., бр. 24 от 23.3.2004 г. ;
10. Наредба № 12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, в сила от 28.06.2002 г., изм., бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г.
11. Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите, бр. 20 от 15.03.2016 г., в сила от 15.03.2016 г.

12. Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води, обн., ДВ, бр. 22 от 5.03.2013 г., в сила от 5.03.2013 г., изм. и доп., бр. 79 от 23.09.2014 г., в сила от 23.09.2014 г.
13. Наредба № 4 от 19.02.2013 г. за защита на горските територии срещу ерозия и порои и строеж на укрепителни съоръжения. (обн. ДВ, бр. 21 от 01.03.2013 г.).
14. Наредба за характеризиране на повърхностните води, бр. 22 от 5.03.2013 г., изм. и доп., бр. 79 от 23.09.2014 г., в сила от 23.09.2014 г.;
15. Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, приета с ПМС № 2/11.01.2016, обн., ДВ, бр. 5 от 19.01.2016 г., в сила от 19.01.2016 г.;
16. НАРЕДБА за ползването на повърхностните води, В сила от 22.07.2011г., Приета с ПМС № 200 от 13.07.2011 г., Обн. ДВ. бр.56 от 22 Юли 2011г.;
17. НАРЕДБА №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, Обн. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2012г.; изм. и доп. ДВ. бр.28 от 19 Март 2013г.;
18. НАРЕДБА №1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества, (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, обн., ДВ, бр. 64 от 5.08.2005 г., в сила от 6.08.2006 г.;
19. НАРЕДБА №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване, В сила от 21.06.2011 г., Обн. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 17 Февруари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.44 от 17 Май 2013г.;
20. НАРЕДБА №2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците, Издадена от Министерството на околната среда и водите иМЗ, Обн. ДВ. бр.66 от 8 Август 2014г.;
21. НАРЕДБА №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, В сила от 12.08.2008 г., Обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008г.;
22. НАРЕДБА №4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите, обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г.;
23. НАРЕДБА №7 от 14 ноември 2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места, Обн. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г.;
24. НАРЕДБА №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г., изм. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2012г.;

ПРАВИЛНИЦИ, ЗАПОВЕДИ, МЕТОДИКИ И ПОДХОДИ

1. Правилата за добра земеделска практика, заповед № РД 09-799 от 11.08.2010 г. министъра за земеделието и храните; Национална програма за действие (НПД) за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването България, 2014-2020 г.

(<http://www.moew.government.bg>,
<http://www.mzh.government.bg/>).

<http://www.unccd-clm.org/>,

2. Правилник за прилагане на Закона за горите, Обн., ДВ, бр. 41 от 10 април 1998 г., изм. и доп., ДВ, бр. 7 от 21.01.2011 г.;

3. Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи, Обн., ДВ, бр. 84 от 4.10.1996 г., изм. и доп., ДВ, бр. 35 от 8.05.2012 г.;

4. Заповед № РД-970/28.07.2003 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на чувствителните зони във водните обекти

5. Заповед № 1383/18.11.2003 г. на МОСВ относно определяне на минимално допустимия отток в реките за съхранение на речните екосистеми,

6. Заповед № РД -146/25.02.2015 г. за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници;

7. Заповед № РД-267/01.04.2014 на Министъра на околната среда и водите и № РД-09-157/14.03.2014 на Министъра на земеделието и храните за утвърждаване на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони;

8. Методика за планиране на мрежите и програмите за мониторинг на подземните води, МОСВ;

9. Подход за определяне на надморската височина на водното ниво при нарушено от черпене филтрационно поле и надморската височина на допустимото понижение на водното ниво, МОСВ;

10. Подход за определяне/актуализиране на зони за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 4 от Закона за водите, МОСВ;

11. Подход за оценка на количественото състояние на подземните водни тела, МОСВ;

12. Подход за оценка на риска ПВТ да не постигнат добро количествено състояние, МОСВ;

13. Подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела, вкл. 1. Определяне на праговите стойности, 2. Оценка на химичното състояние и 3. Оценка на тенденциите, МОСВ;

14. Подход за характеризиране на подземните водни тела, МОСВ;

15. Подходи, свързани с оценка на кладенците за задоволяване на собствени потребности на гражданите, МОСВ;

11. 3. ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, КОИТО СА ИЗПОЛЗВАНИ:

1. Аграрен доклад, 2015, Министерство на земеделието и храните: <http://www.mzh.government.bg/mzh/bg/Documents/AgrarenDoklad.aspx>;
2. Междинен преглед на установените значими проблеми при управлението на водите в Източнoбеломорски район за управление на водите, м. ноември 2014 г.;
- 3.. География на България. 2002. Физическа и социално-икономическа география. Географски институт при Българска академия на науките, ФорКом.;
5. География на България. 2002. Физическа и социално-икономическа география. Географски институт при Българска академия на науките, ФорКом, стр. 760;
6. Годишен анализ на здравно- демографското състояние и здравната мрежа в област Пловдив и Стара Загора за 2012г. (РЗИ Пловдив и Стара Загора);
7. Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната Здравна стратегия за 2013г.;
8. Годишна ресурсна оценка на регистрирания отток за 2014 г. - Хидрологична оценка на НИМХ, БАН,д.Мишев, К. и др.), София, 1989.;
9. Областна стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014- 2020 г.
10. Доклад за състоянието на околната среда през 2015 г. на РИОСВ – Благоевград;
11. Доклад за състоянието на околната среда през 2015 г. на РИОСВ –Перник;
12. Доклад за състоянието на околната среда през 2015 г. на РИОСВ –Смолян;
13. Здраве и здравеопазване- актуално състояние (Приложение 1 на МЗ 2014г.);
14. Здравеопазване 2014 (НСИ);
15. Климатични данни за България. Архив на Географски институт, БАН;
16. Климатични справочници за България, т.1-5. София, 1978-1990;
17. Климатът на България (ред.Станев, Св. и др.), София, 1991;
18. Колектив на Национален институт по метеорология и хидрология – БАН, от, Геологически институт – БАН и консултанти, Методика за определяне на ресурсите на подземните водни тела с отчитане на изменението на климатичните фактори и необходимия за изпълнението ѝ мониторинг на количеството на водите, МОСВ, 2012 г.;
19. Население и демографски процеси през 2014г.(Окончателни данни)- (НСИ);
20. Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р. България за ИАОС, 2014 г.;2015г.;

21. Хидрологичен справочник , 1957;
22. Хидроложка информация и прогнози, Национален институт по метеорология и хидрологи, при БАН - <http://hydro.bg/bg/t1.php?ime=&gr=data/&gn=tablRekiB>;
23. Alexandrov, V. and G. Hoogenboom, 2000. The Impact of Climate Variability and Change on Crop Yield in Bulgaria. *Agricultural and Forest Meteorology**, 104(4): 315-327.;
24. Alexandrov, V., J. Eitzinger, V. Caijc and M. Oberfoster, 2002. Potential Climate Change Impacts on Selected Agricultural Crops in Northeast Austria. *Global Change Biology** 8(4): 372-389;
25. Christensen, J.H., Christensen, O.B., 2007. A summary of the PRUDENCE model projections of changes in European climate by the end of this century. *Climatic Change* 81, 7-30;
26. Kjellström, E., 2004. Recent and future signatures of climate change in Europe. *Ambio* 33, 193-198;
27. Klein Tank A.M.G., Wijngaard J.B., Konnen G.P., Bohm R., Demaree G., Gocheva A., Mileta M., Petrovic P. Daily dataset of 20th-century surface air temperature and precipitation series for the European Climate Assessment (2002) *International Journal of Climatology*, 22 (12) , pp. 1441-1453;
28. Meehl, G.A., Tebaldi, C., 2004. More intense, more frequent, and longer lasting heat waves in the 21st century. *Science* 305, 994-997;
29. Moteva M., Kazandzhiev V., Georgieva V. 2015. Chapter 6: Climatological and Meteorologica Information for Future Sustainable Agriculture in Bulgaria. In: Efe R., Bizzarri C., Curebal I., Nyusupova G. (editors). 2015. *Environment and Ecology at Beginning of 21st Century*. St. Kliment Ohridski University Press, Sofia, 91-111;
30. Nojarov, P. 2012. Changes in Air Temperatures and Atmosphere Circulation in High Mountainous Parts of Bulgaria for the Period 1941 – 2008. *J. Mt. Sci.* 9: 185–200;
31. Nojarov, P. 2012. Changes in air temperatures and atmosphere circulation in high mountainous parts of Bulgaria for the period 1941–2008. *Journal of Mountain Science* 9 (2):185-200;
32. Nojarov, P. 2012. Variations in precipitation amounts, atmosphere circulation, and relative humidity in high mountainous parts of Bulgaria for the period 1947–2008. *Theoretical and Applied Climatology*: 1-13;
33. PestLCI 2.0: A second generation model for estimating emissions of pesticides from arable land in LCA Dijkman, T.J., Birkved, M., Hauschild, M.Z. 2012 *International Journal of Life Cycle Assessment* 17 (8) , pp. 973-986;
34. Popova Z., Ivanova M., Pereira L.S., Alexandrov V., Doneva K., Alexandrova P. and Kercheva M., 2012, Drought vulnerability quantification in Bulgaria through modelling crop

productivity and irrigation requirements. EGU General Assembly, 22-27 April, Vienna, Austria ;

35. Popova Z., Ivanova M., Pereira L.S., Doneva K., Alexandrov V., Alexandrova P. and Kercheva M., 2012c, Assessing drought vulnerability of Bulgarian agriculture through model simulations, *Journal of Environmental Sciences and Engineering B*, 1 /8, pp.1017-1036 David publishing ISSN 1934-8932;

36. Popova Z., Ivanova M., Pereira L.S., Doneva K., Alexandrov V., Alexandrova P. and Kercheva M., 2012b, Assessing drought vulnerability of Bulgarian agriculture through model simulations. BALWOIS Conference 28 May-02 June, Ohrid, Republic of Macedonia;

37. Popova Z., Ivanova M., Pereira L.S., Kercheva M., Alexandrov V., Doneva K., Alexandrova P., 2012, Deriving categories and maps of agricultural drought vulnerability in Bulgaria. International conference Impact of climate change on agriculture, Hotel Samokov, Borovets, 8-10 Nov.2012 ;

38. Raev I., V. Alexandrov, G. Tinchev. 2015. Assessment of drought related climate change impacts on forests in Bulgaria. *Silva Balcanica*, 16 (1), 5-24;

39. Räisänen, J., Hansson, U., Ullerstig, A., Döscher, R., Graham, L.P., Jones, C., Meier, H.E.M., Samuelsson, P., Willén, U., 2004. European climate in the late twenty-first century: Regional simulations with two driving global models and two forcing scenarios. *Climate Dynamics* 22, 13-31;

40. Tebaldi, C., Hayhoe, K., Arblaster, J.M., Meehl, G.A., 2006. Going to the extremes: An intercomparison of model-simulated historical and future changes in extreme events. *Climatic Change* 79, 185-211;

41. Yordanova, M. and Z. Mateeva. The Nature Potential of Mountains in Bulgaria and its sustainable use. – In: «Sustainable Development in Mountain Regions: Southeastern Europe» [Monography collection], G. Zhelezov, ed., Dordrecht: Springer, ISBN: 978-94-007-0131-1, 2011, pp. 41-62;

42. Александров, В., С.Радева 2012. Проектът DMCSEE Център за управление на сушата в Югоизточна Европа, *Bulgarian Journal of meteorology and Hydrology*, (под печат);

43. Александров, В., С.Радева, 2002 Сушата в България: има ли тя почва у нас? *Bulgarian Journal of meteorology and Hydrology*;

44. Антонов Хр., Н. Бояджиев, Д. Данчев и др., Хидрогеоложко райониране на България, 1962;

45. БАНСИК 2014 “Окончателни резултати за заетостта и използването на територията на България през 2014 г.”. Министерство на земеделието и храните. Агростатистика;

46. Велев, Ст. Влажност на въздуха. В: География на България. Физическа и социално-икономическа география (ред.И.Копралев и др.), Географски институт, БАН, София, 2002;
47. Велев, Ст. Климатично райониране. В: География на България. Физическа и социално-икономическа география (ред.И.Копралев и др.), Географски институт, БАН,София, 2002;
48. Велев, Ст. Климатът на България, София, 2010;
49. Велев, Ст. Радиационен и топлинен баланс. В: География на България. Физическа и социално-икономическа география (ред.И.Копралев и др.), Географски институт, БАН, София, 2002;
50. Георгиев, М., 1991. Физическа география на България. С.,УИ „Св. Кл. Охридски”;
51. Игнатова, Н., 1992. Опазване чистотата на водите, Земиздат, София, 175 с.;
52. Игнатова, Н., 1998. Ръководство за упражнения по опазване на водите, С., Изд. къща ЛТУ, 235 с.;
53. Матеева, З. Валежи и снежна покривка. В: География на България. Физическа и социално-икономическа география (ред.И.Копралев и др.), Географски институт, БАН, София, 2002;
54. Матеева, З. Физикогеографски фактори. В: География на България. Физическа и социално-икономическа география (ред.И.Копралев и др.), Географски институт, БАН, София, 2002;
55. Николов, В., М.Йорданова и И.Ботева. Планините в България. София, 2013;
56. Пенин, Р., 2007. Природна география на България. С., Булвест 2000, 279 с.;
57. Тишков, Х. Неблагоприятни климатични явления. София, 1985;
58. Христова, Н. (2012) Речни води на България. „Тип-топ прес“. ISBN: 978-954-723-080-4.;
59. Чиликова-Любомирова, Мила (2015) Мониторинг на екологичния речен отток в условията на климатични изменения, засушаване и воден недостиг, БАН, Проблеми на георграфията, 2015, 3–4.